

***Pénzfeldolgozási kiegészítő pénzügyi szolgáltatást végzők mintaszabályzata
a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról
szóló szabályzat elkészítéséhez***

I. A SZABÁLYZAT CÉLJA

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (a továbbiakban: Pmt.) alapján a pénzfeldolgozási kiegészítő pénzügyi szolgáltatást végző jogi személy (a továbbiakban: pénzfeldolgozó) belső szabályzatot készít. A szabályzat célja, hogy a pénzfeldolgozó valamennyi munkatársa a Pmt.-ben meghatározott ügyfél-átvilágítási és a pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén a bejelentési kötelezettségnek eleget tudjon tenni, és a pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adatot, tényt, körülményt a pénzfeldolgozó képes legyen felismerni.

A Pmt. 33. § (3) bekezdése alapján az MNB, mint a Pmt. 5. §-ában meghatározott pénzfeldolgozási szolgáltatást végzők felügyeleti szerve a szabályzat kidolgozásához nem kötelező jellegű ajánlasként a pénzügyi információs egységként működő hatósággal együttműködve a Pénzügyminiszter egyetértésével bocsátja ki a mintaszabályzatot.

A szabályzat kialakításánál célszerű figyelembe venni az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló 2007. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény) előírásait, annak érdekében, hogy a Pmt. 32.§ (2) bekezdésében foglaltak egységes szabályozás keretében érvényesüljenek.

II. AZ IRATOK MEGŐRZÉSÉNEK KÖTELEZETTSÉGE

A pénzfeldolgozó az ügyfél-átvilágítási kötelezettség teljesítése során birtokába jutott adatokat, okiratokat, illetve azok másolatait, az adatrögzítéstől számított nyolc évig köteles megőrizni. Az üzleti kapcsolat létesítése során elvégzett ügyfél-átvilágítás során rögzített adatokat és a birtokába került okiratokat (illetve azok másolatát) az üzleti kapcsolat megszűnésétől számított nyolc évig köteles a pénzfeldolgozó megőrizni.

A bejelentési és adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését, valamint az üzleti megbízás felfüggesztését igazoló iratokat, illetve azok másolatait a bejelentéstől, adatszolgáltatástól illetve a felfüggesztéstől számított nyolc évig köteles megőrizni.

A pénzfeldolgozó a hárommillió-hatszázezer forint értéket elérő vagy meghaladó összegű készpénzben (forintban, illetőleg valutában) teljesített üzleti megbízásokat köteles rögzíteni és nyolc évig megőrizni.

Az adatokat visszakereshetően kell tárolni. Az adatváltozás, módosulás miatt változott adatok esetén a régi adatokat oly módon kell megőrizni, hogy abból egyértelműen kiolvashatóak legyenek a régi, nem hatályos adatok, valamint a pénzfeldolgozónál történt adatmódosítások dátumai.

III. ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

Európai Unió: az Európai Unió és az Európai Gazdasági Térség.

Európai Unió tagállama: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam.

Harmadik országnak kell tekintetni a jelen szabályzat szerint értendő Európai Unión kívüli államot.

Ügyfél, aki a pénzfeldolgozóval a pénzfeldolgozó tevékenységi körébe tartozó szolgáltatás igénybe vételére írásbeli szerződést köt, illetve a pénzfeldolgozó részére ügyleti megbízást ad.

Üzleti kapcsolatnak minősül az ügyfél és a pénzfeldolgozó között a pénzfeldolgozó tevékenységi körébe tartozó szolgáltatás igénybe vételére vonatkozó írásbeli szerződéssel létrejött tartós jogviszony.

Ügyleti megbízásnak minősül az ügyfél és a pénzfeldolgozó között a pénzfeldolgozó tevékenységi körébe tartozó szolgáltatás igénybevételére vonatkozó szerződéssel létrejött eseti jogviszony.

Ténylegesen összefüggő, több ügyleti megbízásnak minősülnek azon ügyletek, amelyekre vonatkozóan egy éven belül az ügyfél ugyanazon jogcímen, ugyanazon tárgyra ad megbízást.

Ügyfél-átvilágítási intézkedések a Pmt. 6. §-ában meghatározott esetekben a 7-10. §-ban meghatározott ügyfél-átvilágítási intézkedések elvégzése.

Azonosításnak minősül a Pmt. 7. § (2)-(3) bekezdésében, továbbá a 8. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott adatok írásban történő rögzítése.

Személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány: személyazonosító igazolvány, útlevél, valamint kártya formátumú vezetői engedély.

Személyazonosság igazoló ellenőrzése: az ügyfél, a meghatalmazott, a rendelkezésre jogosult, továbbá a képviselő személyazonosságának a Pmt. 7. § (4)-(6) bekezdésében meghatározottak szerinti okiratokkal történő, továbbá a tényleges tulajdonos személyazonosságának a 8. § (5) bekezdésében meghatározottak szerinti ellenőrzése.

Tényleges tulajdonos:

- az a természetes személy, aki jogi személyben vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetben a szavazati jogok vagy a tulajdoni hányad legalább huszonöt százalékával rendelkezik, ha a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet nem a szabályozott piacon jegyzett társaság, amelyre a közösségi jogi szabályozással vagy azzal egyenértékű nemzetközi előírásokkal összhangban lévő közzétételi követelmények vonatkoznak,
- az a természetes személy, aki jogi személyben vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetben - a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685/B. § (2) bekezdésében meghatározott - meghatározó befolyással rendelkezik,
- az a természetes személy, akinek a megbízásából valamely ügyleti megbízást végrehajtanak; továbbá
- alapítványok esetében tényleges tulajdonos az a természetes személy:
 1. aki az alapítvány vagyona legalább huszonöt százalékának a kedvezményezettje, ha a leendő kedvezményezetteket már meghatározták,

2. akinek érdekében az alapítványt létrehozták, illetve működtetik, ha a kedvezményezetteket még nem határozták meg, vagy
3. aki tagja az alapítvány kezelő szervének, vagy meghatározó befolyást gyakorol az alapítvány vagyonának legalább huszonöt százaléka felett, illetve az alapítvány képviselőjében eljár.

Kiemelt közszereplő az a külföldi lakóhellyel rendelkező természetes személy, aki fontos közfeladatot lát el, vagy az ügyfél-átvilágítási intézkedések elvégzését megelőző egy éven belül fontos közfeladatot látott el, továbbá az ilyen személy közeli hozzátartozója, vagy akivel közismerten közeli kapcsolatban áll. Fontos közfeladatot ellátó személy:

- az államfő, a kormányfő, a miniszter, a miniszterhelyettes, az államtitkár,
- az országgyűlési képviselő, a legfelsőbb bíróság, alkotmánybíróság és olyan bírói testület tagja, melynek ítélete ellen fellebbezésnek helye nincs,
- a számvevőszék elnöke, a számvevőszék testületének tagja, a központi bank igazgatóságának tagja,
- a nagykövet, az ügyvivő és a fegyveres szervek hivatásos állományú, főtiszti vagy tábornoiki rendfokozatú tagjai,
- a többségi állami tulajdonú vállalkozás ügyviteli, igazgatási vagy felügyelő testületének tagja.

Közeli hozzátartozó a Ptk. 685. §-ának *b)* pontjában meghatározott közeli hozzátartozó, továbbá az élettárs.

A kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személy:

- bármely természetes személy, aki a fontos közfeladatot ellátó személlyel közösen ugyanazon jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet tényleges tulajdonosa vagy vele szoros üzleti kapcsolatban áll;
- bármely természetes személy, aki egyszemélyes tulajdonosa olyan jogi személynek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek, amelyet a fontos közfeladatot ellátó személy javára hoztak létre.

Pénzügyi információs egységként működő hatóság: a pénzügyi információs egység feladatait ellátó, a vámhatóság – 314/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben meghatározott – szervezeti egysége. A pénzügyi információs egységként működő hatóság a Pmt.-ből eredő kötelezettségeként fogadja, rögzíti, elemzi-értékeli és szükség esetén továbbítja a szolgáltató által küldött bejelentéseket, valamint ellátja a Pmt. által meghatározott egyéb feladatokat. Az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény alapján elvégzi a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések foganatosítását ellátó szerv feladatait.

A pénzügyi információs egységként működő hatóság feladatait a **Vám- és Pénzügyőrség Központi Bűnüldözési Parancsnoksága (a továbbiakban: VPKBP)** látja el. A pénzügyi információs egységként működő hatóság nem-nyomozati feladatait a VPKBP Pénzügyi Információs Osztálya látja el.

IV. INTÉZKEDÉSEK HARMADIK ORSZÁGBAN TALÁLHATÓ FIÓKTELEP ÉS LEÁNYVÁLLALAT ESETÉN

A pénzfeldolgozó biztosítja, hogy a harmadik országban található fióktelepei és leányvállalatai a törvénnyel egyenértékű ügyfél-átvilágítási szabályokat alkalmazzanak, és nyilvántartást vezessenek, továbbá tájékoztatást nyújtsanak az általa működtetett belső ellenőrző és információs rendszerről, valamint a belső szabályzat tartalmáról.

Amennyiben a harmadik ország jogi szabályozása nem teszi lehetővé ezen intézkedések alkalmazását, a pénzfeldolgozó tájékoztatja erről az MNB-t és feltáró elemzést készít leányvállalatáról, melyben részletezi a harmadik ország vonatkozó szabályozása és a Pmt. közötti eltéréseket és elemzi az eltérés kockázatait.

V. A PMT. ÁLTAL ELŐÍRT ÜGYFÉL-ÁTVILÁGÍTÁSI KÖTELEZETTSÉG

Ügyfél-átvilágítási intézkedéseket a pénzfeldolgozó a következő esetekben köteles alkalmazni:

- üzleti kapcsolat létesítésekor;
- hárommillió-hatszáz ezer forintot elérő vagy meghaladó ügyleti megbízás teljesítésekor (ténylegesen összefüggő, több ügyleti megbízás esetén is, ha ezek együttes értéke eléri a hárommillió-hatszáz ezer forintot);
- pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozásra utaló adat, tény vagy körülmény felmerülése esetén, amennyiben ügyfél-átvilágításra még nem került sor; valamint
- ha kétség merül fel a korábban kapott ügyfél-átvilágítási adatok valóságáról, megfeleléseiről.

A Pmt. 7 -10 §-ai alapján a pénzfeldolgozó alapvetően a következő az **ügyfél-átvilágítási intézkedéseket** köteles alkalmazni:

- az ügyfél, a rendelkezésre jogosult, a meghatalmazott, illetve a képviselő azonosítása és személyazonosságának igazoló ellenőrzését;
- a tényleges tulajdonos azonosítása és személyazonosságának igazoló ellenőrzése;
- az üzleti kapcsolatra és az ügyleti megbízásra vonatkozó adatok rögzítése;
- az üzleti kapcsolat folyamatos figyelemmel kísérése (monitoring), ideértve az üzleti kapcsolat fennállása során teljesített ügyleti megbízások elemzését is.

A pénzfeldolgozó az ügyfél-átvilágítási intézkedések terjedelmét **kockázatérzékenységi alapon** jogosult (**normál ügyfél-átvilágítás**) meghatározni. Ennek keretében az ügyfél azonosításánál, a tényleges tulajdonos azonosításánál, valamint az üzleti kapcsolatra, ügyleti megbízásra vonatkozó adatok rögzítésénél minimum és maximum adatkör felvételére van lehetőség attól függően, hogy kockázatos vagy kevésbé kockázatos ügyfélről, tényleges tulajdonosról, üzleti kapcsolatról, ügyleti megbízásról van szó.

Az **azonosítás** során legalább azokat az adatokat kell rögzíteni az ügyfél, a rendelkezésre jogosult, a meghatalmazott illetve a képviselő esetében, melyeket a Pmt. 7. § (2) bekezdése határoz meg. Ez az a **minimum adatkör**, melyet a szolgáltató rögzíteni köteles:

a) természetes személy:

- családi és utónevét (születési nevét),
- lakcímét,
- állampolgárságát,
- azonosító okmányának típusát és számát,
- külföldi esetében a magyarországi tartózkodási helyet;

b) jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet:

- nevét, rövidített nevét,
- székhelyének, külföldi székhelyű vállalkozás esetén magyarországi fióktelepének címét,
- cégbírósági nyilvántartásban szereplő jogi személy esetén cégjegyzékszámát, egyéb jogi személy esetén a létrejöttéről (nyilvántartásba vételéről, bejegyzéséről) szóló határozat számát vagy nyilvántartási számát.

A szolgáltató ezen túlmenően kockázatérzékenységi alapon -ha erre az ügyfél és az üzleti kapcsolat, ügyleti megbízás azonosításához az üzleti kapcsolat vagy ügyleti megbízás jellege és összege és az ügyfél körülményei alapján a belső szabályzatban meghatározott esetekben,

a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása érdekében szükség van- dönthet úgy, hogy ennél több adatot rögzít ügyfeléről. A további elkérhető adatokat a Pmt. 7. § (3) bekezdése határozza meg.

a) természetes személy:

- születési helyét, idejét,
- anyja nevét;

b) jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet:

- főtevékenységét,
- képviselőre jogosultak nevét és beosztását,
- kézbesítési megbízottjának az azonosítására alkalmas adatait.

A **maximálisan elkérhető adatkört** a Pmt. 7. § (2) és (3) bekezdései együttesen határozzák meg.

A Pmt. által meghatározott maximum adatkör megegyezik azzal az adatkörrel, amellyel a pénzfeldolgozók a törvény hatálybalépésekor már meglévő ügyfelek esetében rendelkeznek.

A **személyazonosság igazoló ellenőrzése** érdekében a szolgáltatónak az alábbi **okmányok bemutatását** kell megkövetelnie ügyfelétől:

a) természetes személy esetén:

- magyar állampolgár személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványa és lakcímet igazoló hatósági igazolványa,
- külföldi természetes személy útlevele vagy személyi azonosító igazolványa, feltéve hogy az magyarországi tartózkodásra jogosít vagy tartózkodási jogot igazoló okmánya vagy tartózkodásra jogosító okmánya,
- 14. életévét be nem töltött természetes személy személyi azonosítót igazoló hatósági igazolványa és lakcímet igazoló hatósági igazolványa vagy útlevele és lakcímet igazoló hatósági igazolványa;

b) jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén a nevében vagy megbízása alapján eljárni jogosult személy a) pontban megjelölt okiratának bemutatásán túl az azt igazoló - 30 napnál nem régebbi - okiratot, hogy

- a belföldi gazdálkodó szervezetet a cégbíróság bejegyezte, vagy a gazdálkodó szervezet a bejegyzési kérelmét benyújtotta; egyéni vállalkozó esetében azt, hogy az egyéni vállalkozói igazolvány kiadása megtörtént, illetőleg az egyéni vállalkozói igazolvány kiadása iránti kérelmét az egyéni vállalkozó a körzetközponti jegyzőhöz benyújtotta,
- belföldi jogi személy esetén, ha annak létrejöttéhez hatósági vagy bírósági nyilvántartásba vétel szükséges, a nyilvántartásba vétel megtörtént,
- külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén a saját országának joga szerinti bejegyzése vagy nyilvántartásba vétele megtörtént;

c) cégbejegyzési, hatósági vagy bírósági nyilvántartásba vétel iránti kérelem cégbírósághoz, hatósághoz vagy bírósághoz történő benyújtását megelőzően a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet társasági szerződését (alapító okiratát, alapszabályát).

A c) pontban meghatározott esetben a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles a cégbejegyzés, hatósági vagy bírósági nyilvántartásba vétel megtörténtét követő 30 napon belül okirattal igazolni, hogy a cégbejegyzés vagy nyilvántartásba vétel megtörtént, valamint a szolgáltató köteles a cégjegyzékszámot vagy egyéb nyilvántartási számot rögzíteni.

A személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében a szolgáltató köteles **ellenőrizni** a bemutatott azonosságot igazoló **okirat érvényességét**.

Az ügyfél és a tényleges tulajdonos személyazonosságának igazoló ellenőrzését általánosságban az üzleti kapcsolat létesítése vagy az üzleti megbízás végrehajtása előtt kell megtenni. Ha a rendes üzletmenet megszakítása érdekében szükséges és a pénzmosás és terrorizmus finanszírozás kockázata csekély, a szolgáltatónak lehetősége van a

személyazonosság igazoló ellenőrzésének lebonyolítására az üzleti kapcsolat létesítése során is. Ebben az esetben is meg kell történnie a személyazonosság igazoló ellenőrzésének még a az első üzleti megbízás teljesítéséig.

Tényleges tulajdonos azonosítása és személyazonosságának igazoló ellenőrzése:

A Pmt. 6. § (1) meghatározott esetekben az ügyfelet írásban nyilatkoztatni szükséges arról, hogy a saját vagy tényleges tulajdonos nevében jár-e el. Ha az ügyfél nyilatkozik arról, hogy tényleges tulajdonos nevében illetve érdekében jár el a nyilatkozatnak tartalmaznia kell a természetes személy családi és utónevét (születési nevét), lakcímét és állampolgárságát **(minimum adatkör)**. A pénzfeldolgozónak azonban lehetősége van, kockázatérzékenységi alapon -ha erre az ügyfél és az üzleti kapcsolat, ügyleti megbízás azonosításához az üzleti kapcsolat vagy ügyleti megbízás jellege és összege és az ügyfél körülményei alapján a belső szabályzatban meghatározott esetekben, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása érdekében szükség van- az azonosító okmány típusának és számának, születési helyének és idejének, anyja nevének, külföldiek esetében a magyarországi tartózkodási helyének **(maximum adatkör)** bekérésére is. Kétség esetén a szolgáltatónak az ügyfelet ismételt írásbeli nyilatkozattételre kell felszólítania. Ha a tényleges tulajdonos személyazonosságával kapcsolatban merül fel kétség, a szolgáltatónak ellenőriznie kell a tényleges tulajdonos személyazonosságát jogszabály alapján e célra rendelkezésre álló vagy nyilvánosan hozzáférhető adatbázisban.

Az üzleti kapcsolatra és az ügyleti megbízásra vonatkozó adatok rögzítése: A szolgáltatónak üzleti kapcsolat esetén kötelezően rögzíteni kell a szerződés típusát, tárgyát és időtartamát, ügyleti megbízás esetén a megbízás tárgyát és összegét **(minimum adatkör)**. Ezekon az adatokon kívül -ha erre az ügyfél és az üzleti kapcsolat, ügyleti megbízás azonosításához az üzleti kapcsolat vagy ügyleti megbízás jellege és összege és az ügyfél körülményei alapján a belső szabályzatban meghatározott esetekben, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása érdekében szükség van- a szolgáltató kockázatérzékenységi alapon dönthet a teljesítés körülményeinek (hely, idő, mód) a rögzítéséről is **(maximum adatkör)**.

Az üzleti kapcsolat folyamatos figyelemmel kísérése (monitorozása): A szolgáltatónak az üzleti kapcsolatot folyamatosan figyelemmel kell kísérnie, a kapcsolat fennállása során teljesített ügyleteket elemezni kell. Mindezek célja annak megállapítása, hogy az ügyleti megbízás összhangban áll-e a szolgáltatónak az ügyfélről a jogszabályok alapján rendelkezésre álló adataival. Az üzleti kapcsolatra vonatkozó adatok és okiratok naprakészségét is biztosítani kell.

A Pmt. a pénzmosás és terrorizmus finanszírozás tekintetében alacsony kockázatot jelentő ügyfeleknél (Pmt. 12. § (1) bekezdés) **egyszerűsített ügyfél-átvilágítás** alkalmazását rendeli el.

Az egyszerűsített ügyfél-átvilágítás lényege, hogy bizonyos ügyfelek esetében csak pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló tény, adat vagy körülmény felmerülése esetén kell az ügyfél-átvilágítási intézkedések mindegyikét elvégezni, azonban minden esetben kötelező az üzleti kapcsolat folyamatos figyelemmel kísérése.

A Pmt. a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozása esetében magas kockázatot jelentő ügyfeleket és ügyleteket tekintve (Pmt. 14.§ és 16. §) **fokozott ügyfél-átvilágítást** ír elő. Fokozott ügyfél-átvilágítás esetében valamennyi ügyfél-átvilágítási intézkedés alkalmazása kötelező és ezek mellett kerül sor további intézkedések végrehajtására.

Amennyiben a pénzfeldolgozó nem tudja végrehajtani az ügyfél-átvilágítást, akkor az érintett ügyfélre vonatkozóan a pénzfeldolgozó köteles megtagadni üzleti kapcsolat létesítését és ügyleti megbízás teljesítését, illetve köteles megszüntetni a vele fennálló üzleti kapcsolatot.

Nem kell elvégezni az ügyfél-átvilágítási eljárást abban az esetben, amennyiben a pénzfeldolgozó az ügyfél, a meghatalmazott, a rendelkezésre jogosult, továbbá a képviselő vonatkozásában az átvilágítási intézkedéseket egyéb ügyleti megbízás kapcsán már alkalmazta és az ügyleti megbízás kapcsán az ügyfél, a meghatalmazott, a rendelkezésre jogosult, továbbá a képviselő személyazonosságát az ellenőrzési eljárás során megállapította, és a megadott adatokban nem történt változás.

2009. január 1-jét követően a pénzfeldolgozó megtagadja az ügyleti megbízás teljesítését, ha az ügyféllel a Pmt. hatályba lépése (2007. december 14.) előtt lépett üzleti kapcsolatba, az ügyfél a pénzfeldolgozónál átvilágítás céljából személyesen, vagy képviselő útján nem jelent meg és az ügyfél, illetve a tényleges tulajdonos Pmt. által meghatározott ügyfél-átvilágítás eredményei nem állnak teljes körűen rendelkezésére.

Amennyiben az ügyfél adataiban változás következik be és azt az ügyfél az előírtak szerint írásban nem közli a pénzfeldolgozóval, úgy a pénzfeldolgozó az adatokban való változást rögzíti az ügyfél személyes megjelenésekor.

V.1. Az ügyfél-átvilágítás belső eljárási rendje

A Szabályzatnak tartalmaznia kell az ügyfél azonosításának, a személyazonosság igazoló ellenőrzésének, a tényleges tulajdonos azonosításának és amennyiben a tényleges tulajdonos személyazonosságával kapcsolatban kétség merül fel, akkor a személyazonosság igazoló ellenőrzésének, az üzleti kapcsolat célját és tervezett jellegét feltáró tevékenységnek, illetve az üzleti kapcsolat folyamatos figyelemmel kísérésének folyamatleírását. Ebben ki kell térni a pénzfeldolgozó, valamint más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítási intézkedések során birtokába jutott adatok kezelésére is.

A Szabályzatban rendelkezni kell a pénzfeldolgozó által felsorolt azon esetekről, amikor a pénzfeldolgozó a Pmt. 7. § (3) bekezdésében megjelölt maximum adatokat is rögzíti, a Pmt. 7. § (2) bekezdésében előírt minimum adatkörön túl, valamint rendelkezni kell arról, hogy a tényleges tulajdonos esetében mely esetekben kell a tényleges tulajdonosra vonatkozó maximum adatkört rögzíteni és az üzleti kapcsolatra és ügyleti megbízásra vonatkozóan mely esetekben kell a maximum adatkört rögzíteni.

Tekintettel arra, hogy a pénzfeldolgozó a Pmt. 12. § értelmében a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozása tekintetében alacsony kockázatot jelentő ügyfelek és ügyletek vonatkozásában egyszerűsített ügyfél-átvilágítást köteles alkalmazni, illetve a Pmt. 14.§ és 16. § értelmében a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozása tekintetében magas kockázatot jelentő ügyfelek és ügyletek tekintetében fokozott ügyfél-átvilágítást köteles alkalmazni, így a Szabályzatot ki kell egészíteni az egyszerűsített és fokozott ügyfél-átvilágítás belső eljárási rendjének leírásával.

A Szabályzatnak a Pmt. 18. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően tartalmaznia kell, hogy mely más szervezetek által elvégzett ügyfél-átvilágítási

intézkedéseket fogad el, valamint hogy az általa elvégzett ügyfél-átvilágítási intézkedések során birtokába jutott adatokat – az ügyfél hozzájárulásával – mely más szervezeti körnek bocsátja rendelkezésre.

Rendelkezni kell arról, hogy az ügyfél-átvilágítás elvégzéséhez milyen belső adatbázis áll rendelkezésre és az egyes ügyintézők hogyan férnek az adatokhoz. Intézkedni kell az ügyfél-átvilágítási adatok adathordozóinak tárolási módjáról és hozzáférési lehetőségéről, illetve megőrzési kötelezettségéről is.

Az Európai Unió által kibocsátott, pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő közösségi jogi aktusok végrehajtásával kapcsolatosan az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvényben meghatározott bejelentés belső eljárási rendjét is javasolt meghatározni.

Az ügyfél a szerződéses kapcsolat fennállása alatt az ügyfél-átvilágítás során megadott adatokban, illetve a tényleges tulajdonos személyét érintően bekövetkezett változásokról köteles a tudomásszerzést követő 5 munkanapon belül a pénzfeldolgozó szervezetet értesíteni. E tény a pénzfeldolgozó szervezet a szerződési feltételek között szerepelteti.

V.2. Az ügyfelekkel kapcsolatba kerülő alkalmazottak részére megállapított eljárási, magatartási normák meghatározása

Ebben a részben a pénzfeldolgozó sajátosságainak megfelelően állapíthatja meg alkalmazottai számára a követendő magatartási normákat. E fejezetet javasolt többek között az alábbi szempontok figyelembevételével elkészíteni:

- *a pénzfeldolgozó, ügyféllel kapcsolatba kerülő alkalmazottjának, vezetőjének legfontosabb teendői az ügyfél jobb megismerése érdekében;*
- *az alkalmazottak teendői (eljárási, magatartási szabályok is) akkor, amikor megállapítják:*
 - *a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló tény, adat, körülményt egy tranzakció során,*
 - *az ügyfél üzleti tevékenysége indokolja-e az adott ügyletet,*
 - *az ügyfél életvitele összhangban van-e az adott ügylettel,*
 - *az ügyfél eddigi ügyleteihez képest nem jelent-e hirtelen változást az adott ügylet.*
- *alkalmazottak feladatai (eljárási, magatartási szabályok is) a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény bejelentése során, a pénzfeldolgozónál alkalmazott bejelentési útvonal meghatározása.*

Az ügyfél-átvilágítási adatok rögzítéséért, az adatlap kitöltéséért és nyilatkozat felvételéért, továbbá a bejelentési lap kitöltéséért, valamint annak a kijelölt személy részére való megküldéséért az az alkalmazott felel, aki a kérdéses tranzakciót bonyolította, szerződést kötötte. Amennyiben az alkalmazott a tranzakciót a későbbiekben megfogalmazott ismérvek alapján pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülményként értékeli, akkor az általa kitöltött bejelentési lapot haladéktalanul megküldi a bejelentésre kijelölt személynek.

V.3. Ügyfél-átvilágítás természetes személy esetén

A pénzfeldolgozó az üzleti kapcsolat létesítése vagy az ügyleti megbízás végrehajtása előtt az ügyfelet, annak meghatalmazottját, a rendelkezésre jogosultat, továbbá a képviselőt köteles azonosítani és személyazonosságának igazoló ellenőrzését elvégezni.

Természetes személy esetén a pénzfeldolgozó legalább a következő öt adatot köteles írásban rögzíteni (minimum adatkör):

- családi és utónevét (születéskori nevét);
- állampolgárságát;
- lakcímét (ami a személyi igazolványban, vagy lakcímet igazoló hatósági igazolványban szerepel, ha nincs cím, akkor „lakcím nélküli” megjelölést);
- és az azonosító okmánya(i) számát(ait), annak(azok) típusát(ait);
- továbbá külföldi személy esetében a magyarországi tartózkodási helyet.

Külföldi természetes személy esetében a (fényképes) azonosító okmány alapján kell a fenti adatokat, valamint a magyarországi tartózkodási helyet (ha van) dokumentálni.

A pénzfeldolgozó kockázatérzékenységi alapon dönthet arról, hogy a minimum adatokon túlmenően további adatokat is rögzít (maximum adatkör).

Ebben az esetben természetes személy esetén a pénzfeldolgozó a következő adatokat is rögzítheti:

- születési hely, idő;
- anyja neve.

A személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében a pénzfeldolgozó köteles megkövetelni az alábbi okmányok bemutatását:

természetes személy esetén:

- személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványa és lakcímet igazoló hatósági igazolványa;
- külföldi természetes személy útlevele vagy személyi azonosító igazolványa, feltéve hogy az magyarországi tartózkodásra jogosít vagy tartózkodási jogot igazoló okmánya vagy tartózkodásra jogosító okmánya;
- 14. életévét be nem töltött természetes személy személyi azonosítót igazoló hatósági igazolványa és lakcímet igazoló hatósági igazolványa vagy útlevele és lakcímet igazoló hatósági igazolványa.

A pénzfeldolgozó köteles ellenőrizni a bemutatott azonosságot igazoló okirat érvényességét is.

A pénzfeldolgozó a Pmt. 6. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben az üzleti kapcsolatra és az üzleti megbízásra vonatkozóan köteles rögzíteni (minimum adatkör):

- üzleti kapcsolat esetén a szerződés típusát, tárgyát és időtartamát;
- üzleti megbízás esetén a megbízás tárgyát és összegét.

A pénzfeldolgozó ezen túlmenően kockázatérzékenységi alapon a belső szabályzatban meghatározott esetekben a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzése és megakadályozása érdekében rögzítheti az alábbi adatokat is (maximum adatkör):

- a teljesítés körülményei (hely, idő, mód).

Az üzleti kapcsolatot folyamatosan figyelemmel kíséri, annak érdekében, hogy az üzleti megbízások összhangban vannak-e az ügyfélről a jogszabályok alapján rendelkezésre álló adatokkal.

V.4. Ügyfél-átvilágítás jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetében

A pénzfeldolgozó a szervezet azonosítása érdekében legalább a következő adatokat rögzíti (minimum adatkör):

- a szervezet neve és rövidített neve;
- székhelye és külföldi székhelyű vállalkozás esetén magyarországi fióktelepének címe;
- cégjegyzékszama vagy egyéb nyilvántartási száma, nyilvántartásának hiányában a létrejöttéről szóló határozat száma és a határozathozó megjelölése.

A pénzfeldolgozó kockázatérzékenységi alapon a minimum adatokon túlmenően az alábbi adatokat is rögzítheti (maximum adatkör):

- a főtevékenység;
- képviselőre jogosultak neve és beosztása;
- kézbesítési megbízott azonosítására alkalmas adatok.

Jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet esetén - a nevében vagy megbízása alapján eljárni jogosult személy(ek) az V.3. pont 3. és 7. bekezdésében megjelölt okiratainak bemutatásán túlmenően – a pénzfeldolgozó az azt igazoló 30 napnál nem régebbi okirat bemutatását követeli meg, hogy:

1. a belföldi gazdálkodó szervezetet a cégbíróság bejegyezte, vagy a bejegyzési kérelmét benyújtotta; egyéni vállalkozó esetében azt, hogy az egyéni vállalkozói igazolvány kiadása megtörtént, illetőleg az egyéni vállalkozói igazolvány kiadása iránti kérelmét az egyéni vállalkozó a körzetközponti jegyzőhöz benyújtotta;
2. más belföldi jogi személy esetén, ha annak létrejöttéhez hatósági vagy bírósági nyilvántartásba vétel szükséges, a nyilvántartásba vétel megtörtént;
3. külföldi jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet esetén a saját országának joga szerinti bejegyzése vagy nyilvántartásba vétele megtörtént;
4. cégbejegyzési, hatósági vagy bírósági nyilvántartásba vétel iránti kérelem cégbírósághoz, hatóságához vagy bírósághoz történő benyújtását megelőzően a jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet társasági szerződését (alapító okiratát, alapszabályát).

A 4-es pontban meghatározott esetben a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles a cégbejegyzés, hatósági vagy bírósági nyilvántartásba vétel megtörténtét követő 30 napon belül okirattal igazolni, hogy a cégbejegyzés vagy nyilvántartásba vétel megtörtént, valamint a szolgáltató köteles a cégjegyzékszámot vagy egyéb nyilvántartási számot rögzíteni.

Jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet azonosításához és személyazonosságot igazoló ellenőrzéséhez a saját országa szerinti bejegyzés, vagy nyilvántartásba vétel 30 napnál nem régebbi igazolása szükséges. A cégjegyzékszámot vagy egyéb nyilvántartási számot a pénzfeldolgozó rögzíti. A pénzfeldolgozó belső szabályzatában kockázatérzékenységi alapon határozza meg azokat az eseteket, amikor az azonosításhoz és személyazonosságot igazoló ellenőrzéséhez szükséges bejegyzést, vagy igazolást hitelesített fordítással együtt fogadja el.

A jogi személy, illetőleg a jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet ügyfél-átvilágítását követően a pénzfeldolgozó elvégezi a jogi személy vagy jogi személyiséggel

nem rendelkező szervezet nevében vagy megbízása alapján eljáró személy ügyfél-átvilágítását is.

A személyazonosság igazoló ellenőrzésénél kötelező ellenőrizni az azonosság igazolására bemutatott okirat érvényességét.

Amennyiben valamelyik adat az elfogadott okmányban nem szerepel, vagy az ügyfél lakcímkártyával nem rendelkezik, akkor ezt dokumentálni kell.

A pénzfeldolgozó köteles az üzleti kapcsolat céljáról és tervezett jellegéről információt szerezni. Ennek érdekében legalább a következő adatokat rögzíti (minimum adatkör):

- üzleti kapcsolat esetén a szerződés típusát, tárgyát és időtartamát;
- ügyleti megbízás esetén a megbízás tárgyát és összegét.

A pénzfeldolgozó ezen túlmenően kockázatérzékenységi alapon rögzítheti az alábbi adatokat is (maximum adatkör):

- a teljesítés körülményei (hely, idő, mód).

Az üzleti kapcsolatot folyamatosan figyelemmel kíséri, annak érdekében, hogy az ügyleti megbízások összhangban vannak-e az ügyfélről a jogszabályok alapján rendelkezésre álló adatokkal.

V.5. Tényleges tulajdonos azonosítása

A pénzfeldolgozó az ügyfél-átvilágítás során köteles ügyfelét írásban nyilatkoztatni arra vonatkozóan, hogy az ügyleti megbízást saját, vagy más nevében teljesíti-e.

Amennyiben az ügyfél a pénzfeldolgozó részére tett írásbeli nyilatkozata arra vonatkozik, hogy nem a saját nevében, hanem a tényleges tulajdonos nevében, illetőleg érdekében jár el, akkor az írásbeli nyilatkozatának a tényleges tulajdonos következő három adatát kell tartalmaznia (minimum adatkör):

- tényleges tulajdonos neve;
- lakcíme;
- állampolgársága.

Az ügyfél és a tényleges tulajdonos esetében a minimum adatkör nem ugyanaz. Míg az ügyfél esetében minimálisan öt adat elkérése szükséges, addig a tényleges tulajdonos esetében a minimálisan három adatot kell elkérni.

A pénzfeldolgozó kockázatérzékenységi alapon az alábbi adatokat is rögzítheti (maximum adatkör):

- az azonosító okmány típusa és száma;
- külföldi természetes személy esetében a magyarországi tartózkodási hely;
- születési hely és idő;
- anyja neve.

A nyilatkozat szerepelhet a szerződésben, illetve arról készülhet külön formanyomtatvány, a követelmény az, hogy az ügyfél büntetőjogi felelősségének tudatában nyilatkozzon.

Amennyiben az ügyfél a nyilatkozatot megtagadja, vagy ügyfél-átvilágítása nem végezhető el teljes körűen, az ügyleti megbízást a pénzfeldolgozó nem teljesíti, az ügyféllel nem léphet üzleti kapcsolatba, vagy meg kell szüntetnie a vele fennálló üzleti kapcsolatot.

Amennyiben a tényleges tulajdonos kilétével kapcsolatban kétség merül fel, akkor a pénzfeldolgozó az ügyfelet ismételt írásbeli nyilatkozattételre szólítja fel, illetve ha a személyazonosságával kapcsolatban kétség merül fel, köteles intézkedéseket tenni a tényleges tulajdonos személyazonosságára vonatkozó adat jogszabály alapján e célra rendelkezésére álló vagy nyilvánosan hozzáférhető nyilvántartásban történő ellenőrzése érdekében.

V.6. Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

A Pmt. 12. § szakasza értelmében a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozása tekintetében alacsony kockázatot jelentő ügyfelek és ügyletek vonatkozásában egyszerűsített ügyfél-átvilágítás alkalmazható. Ebben az esetben kizárólag az üzleti kapcsolatot köteles figyelemmel kísérni és az ügyfél-átvilágítási intézkedéseket csak pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló tény, adat vagy körülmény felmerülése esetén kell elvégeznie.

A pénzfeldolgozó egyszerűsített ügyfél-átvilágítást alkalmaz:

- amennyiben a pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet folytató, befektetési szolgáltatási, befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatási tevékenységet folytató, biztosítási, biztosításközvetítói és foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatási tevékenységet folytató, árutőzsdéi szolgáltatási tevékenységet folytató, postai pénzforgalmi közvetítói tevékenységet, postai készpénzáttalást, belföldi és nemzetközi postautalvány-felvételt és kézbesítést folytató, önkéntes kölcsönös biztosítópénztárként működő ügyfél tevékenységét az Európai Unió területén végzi vagy olyan harmadik országbeli hitelintézetnek vagy pénzügyi szolgáltatónak minősül, amelyre a Pmt.-ben meghatározottakkal egyenértékű követelmények vonatkoznak, és amelyek betartása tekintetében felügyelet alatt áll;
- amennyiben az ügyfél olyan társaság, amelynek értékpapírjait egy vagy több tagállamban bevezették a szabályozott piacra, vagy azon harmadik országbeli társaság, amelyre a közösségi joggal összhangban lévő közzétételi követelmények vonatkoznak;
- amennyiben az ügyfél a Pmt. alkalmazásában felügyeletet ellátó szervnek minősül, így a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, Magyar Nemzeti Bank, Magyar Könyvvizsgálói Kamara, Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal, területi ügyvédi kamarák, területi közjegyzői kamarák, Vám- és Pénzügyőrség Központi Bűnüldözési Parancsnokság;
- ha ügyfele központi államigazgatási szerv, valamint helyi önkormányzat, továbbá az Európai Közösség intézménye, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, a Régiók Bizottsága, az Európai Központi Bank és az Európai Beruházási Bank.

V.7. Fokozott ügyfél-átvilágítás

A pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozása tekintetében magas kockázatot jelentő ügyfelek és ügyletek esetén a pénzfeldolgozó köteles fokozott ügyfél-átvilágítási eljárást alkalmazni.

A pénzfeldolgozó a következő két esetben köteles előírni a fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések alkalmazását:

- az ügyfél nem jelent meg személyesen azonosítás és a személyazonosság igazoló ellenőrzése céljából;
- más tagállamban vagy harmadik országban lakóhellyel rendelkező kiemelt közszereplővel létesítendő üzleti kapcsolatok esetén.

1. Az ügyfél-átvilágítás az ügyfél személyes megjelenése hiányában

A pénzfeldolgozó az azonosítás során, távollévő ügyfelek esetében az ügyfél-azonosítás során a maximum adatkört köteles rögzíteni.

A személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében az ügyfél köteles a pénzfeldolgozó részére benyújtani az ügyfél-átvilágítás során előírt okirat hiteles másolatát is. Az okirat hiteles másolata abban az esetben fogadható el az azonosítás és a személyazonosság igazoló ellenőrzése teljesítéséhez, ha:

- magyar konzuli tisztviselő vagy közjegyző készítette a hiteles másolatot, és azt ennek megfelelő tanúsítvánnyal látta el, vagy
- a magyar konzuli tisztviselő vagy közjegyző a másolatot olyan tanúsítvánnyal látta el, amely a másolatnak a felmutatott eredeti okirattal fennálló egyezőségét tanúsítja, vagy
- a másolatot az okirat kiállításának helye szerinti állam hiteles másolat készítésére feljogosított hatósága készítette, és – nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában – a magyar konzuli tisztviselő felülhitelesítette e hatóság másolaton szereplő aláírását és bélyegzőlenyomatát.

2. Külföldi kiemelt közszereplők átvilágítása

Valamennyi külföldi lakóhellyel rendelkező ügyfél köteles minden esetben a pénzfeldolgozó részére írásbeli nyilatkozatot tenni arra vonatkozóan, hogy saját országának joga szerint kiemelt közszereplőnek minősül-e és ha igen, akkor milyen minőségben.

Külföldi kiemelt közszereplővel történő üzleti kapcsolat létesítéséhez, az ügyleti megbízás teljesítéséhez a pénzfeldolgozó szervezeti és működési szabályzatában meghatározott vezető jóváhagyása szükséges.

Amennyiben a pénzfeldolgozó a nyilatkozat valódiságát kétségesnek tartja köteles intézkedéseket tenni ezen nyilatkozat jogszabály alapján e célra rendelkezésére álló vagy nyilvánosan hozzáférhető nyilvántartásban történő ellenőrzése érdekében.

V.8. Más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítási intézkedések

A Pmt. lehetővé teszi a más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítás eredményének elfogadását, azonban az ügyfél-átvilágítási követelmények teljesítése vonatkozásában a felelősség a más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítás eredményét elfogadó pénzfeldolgozót terheli.

A pénzfeldolgozó jogosult elfogadni a Magyar Köztársaság területén, illetve az Európai Unió más tagállamában, valamint a törvényben meghatározott vagy azokkal egyenértékű ügyfél-átvilágítási és nyilvántartási követelményeket alkalmazó harmadik országban tevékenységet folytató pénzügyi szolgáltatók (a Pmt. 1. § (1) bekezdése a)-e) és l) pontban meghatározott tevékenységet végző szolgáltatók) - kivéve a készpénzáttulalás és pénzváltási

tevékenységet folytató szolgáltatók - által elvégzett ügyfél-átvilágítás eredményét, mely abban az esetben is elfogadható, ha a követelmények alapját képező okiratok és adatok köre nem egyezik meg a Pmt.-ben meghatározottakkal.

A más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítás eredményének elfogadására az ügyfél hozzájárulása alapján kerülhet sor, mivel a szolgáltató az ügyfél-átvilágítás elvégzése érdekében igényelt adatot az érintett ügyfél hozzájárulása esetén jogosult más szolgáltató rendelkezésére bocsátani.

Amennyiben az ügyfél-átvilágítást olyan szolgáltató végezte el, amely tevékenységét harmadik országban folytatja, akkor ezen szolgáltatónak a Pmt. 18.§ (6) bekezdése szerinti követelményeknek kell megfelelnie, azaz kötelező szakmai nyilvántartásban kell szerepelni és a törvényben megállapított vagy azokkal egyenértékű ügyfél-átvilágítási és nyilvántartási követelményeket alkalmazni, és felügyeletére is a Pmt.-ben megállapított vagy azokkal egyenértékű követelmények szerint kerül sor, vagy székhelye olyan harmadik országban van, amely az e törvényben meghatározottakkal egyenértékű követelményeket ír elő.

Amennyiben a harmadik országban működő szolgáltató teljesíti a fent megjelölt követelményeket, akkor a pénzfeldolgozó erről tájékoztatja a Magyar Nemzeti Bankot.

VI. BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG

A Pmt. 23. § (1) bekezdése értelmében pénzmosásra, vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, vagy körülmény felmerülése esetén a pénzfeldolgozó vezetője, illetve alkalmazottja az ügyfél átvilágítását értékhatárra tekintet nélkül elvégzi, ha az korábban nem történt meg, és a pénzmosásra, vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény felmerüléséről bejelentést tesz a mellékelt formanyomtatvány kitöltésével és továbbításával. A bejelentés továbbítását a kijelölt személy nem tagadhatja meg.

A pénzfeldolgozó alkalmazottai közül kijelölt személyt választ, akinek feladata elsődlegesen a bejelentések továbbítása a pénzügyi információs egységként működő hatóság részére. A pénzfeldolgozó döntése alapján javasolt továbbá, hogy az alkalmazottak speciális képzésének megszervezése és a pénzmosás és terrorizmus finanszírozás elleni küzdelem vezetése is a kijelölt személy feladata legyen.

A kijelölt személy lehetőség szerint a pénzfeldolgozó vezető beosztású alkalmazottja.

A bejelentési kötelezettség belső eljárási rendjében a kijelölt személy, vagy annak helyettese a pénzfeldolgozó alkalmazottja számára a munkaidő alatt állandóan rendelkezésre áll és a bejelentést továbbítja a pénzügyi információs egységként működő hatóságnak.

A kijelölt alkalmazott személyéről, beosztásáról, valamint ezekben bekövetkezett változásokról a pénzfeldolgozó öt munkanapon belül tájékoztatást küld a pénzügyi információs egységként működő hatóság részére.

A bejelentések megtételére a kijelölt személy kötelezett, aki – a pénzfeldolgozóra vonatkozó jogszabály titokvédelmi előírásainak figyelembevételével – a bejelentést védelemmel ellátott elektronikus üzenet formájában, illetve tértivevénnyel ellátott postai kézbesítés útján, faxon továbbítja, vagy ha a késedelem veszéllyel jár, előzetesen telefonon közli a szükséges adatokat.

A bejelentést 2008. december 15-étől kizárólagosan védelemmel ellátott elektronikus üzenet formájában kell továbbítani a pénzügyi információs egységként működő hatóság részére.

Az elektronikus úton tett bejelentés megtörténtének a pénzügyi információs egységként működő hatóság általi visszaigazolásának elmaradása esetén a probléma okát haladéktalanul tisztázni kell és a bejelentést szükség esetén más alkalmas módon ismételt meg kell tenni.

A bejelentésnek minden esetben tartalmaznia kell az ügyfél-átvilágítás során rögzített adatokat, így az ügyfél és a tényleges tulajdonos adatait, üzleti kapcsolat esetén a szerződés típusát, tárgyát és időtartamát, ügyleti megbízás esetén a megbízás tárgyát és összegét, és a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény ismertetését, valamint esetlegesen a teljesítés helyét, idejét, módját.

A pénzfeldolgozó a bejelentés továbbítása előtt az érintett ügyleti megbízást nem teljesítheti, kivéve, ha az ügyleti megbízás teljesítése nem akadályozható meg vagy a bejelentésnek az ügyleti megbízás végrehajtását megelőző teljesítése a tényleges tulajdonos nyomon követését veszélyeztetné.

VI.1. Tranzakció felfüggesztése

A Pmt. 24. §-a értelmében a pénzfeldolgozó felfüggeszti az ügyleti megbízás teljesítését, ha a pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, vagy körülmény ellenőrzéséhez a pénzügyi információs egységként működő hatóság azonnali intézkedését látja szükségesnek.

A felfüggesztéssel egyidejűleg értesíteni kell a pénzügyi információs egységként működő hatóságot. Az érintett ügyleti megbízás bejelentését a kijelölt személy védelemmel ellátott elektronikus üzenet formájában, illetve tértivevénnyel ellátott postai kézbesítés útján, faxon továbbítja, vagy ha a késedelem veszéllyel jár, előzetesen telefonon közli a szükséges adatokat.

A pénzfeldolgozó teljesíti a felfüggesztett ügyleti megbízást, ha a pénzügyi információs egységként működő hatóság arról értesíti, hogy a büntetőeljárásról szóló törvény rendelkezései szerint nem hozott intézkedést, vagy ha a belföldi ügyleti megbízás felfüggesztését követően egy munkanap, illetve nem belföldi ügyleti megbízás felfüggesztését követően két munkanap a pénzügyi információs egységként működő hatóság értesítése nélkül eltelt.

VI.2. A pénzfeldolgozó alkalmazottainak kötelezettségei és jogai, feladatai a pénzmosás megelőzésére és megakadályozására irányuló tevékenységben

VI.2.1. Az ügyféllel közvetlen kapcsolatban álló és a pénzfeldolgozásban résztvevő

Kötelezettségei:

- az ügyfél-átvilágítási kötelezettség teljesítése, így az ügyfél átvilágítása során az azonosító adatok felvétele, adatlap kitöltés, vagy azonosított ügyfél esetén azonosság ellenőrzése, a személyazonosság igazoló ellenőrzése, a tényleges tulajdonos azonosítása, az üzleti kapcsolat célját és tervezett jellegét feltáró tevékenységnek, illetve az üzleti kapcsolat folyamatos figyelemmel kísérése;
- pénzmosásra és terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén bejelentési lap kitöltése;
- kitöltött bejelentési lap haladéktalan továbbítása a kijelölt személynek;

- a bejelentő kötelezettsége, hogy az ügyfél illetve harmadik személy előtt a bejelentést, az adatszolgáltatás teljesítését, az adatszolgáltatás tartalmát, a felfüggesztés tényét, valamint azt, hogy az ügyféllel szemben indult-e büntetőeljárás titokban tartsa.

Jogai:

- névtelenséghez való jog, melynek értelmében az eljáró alkalmazott neve nem szerepelhet a bejelentéseken. A kijelölt személy kizárólag a pénzügyi információs egységként működő hatóság kifejezett kérése esetén köteles a bejelentést kezdeményező alkalmazott személyére vonatkozó adatokat a hatóság rendelkezésére bocsátani;
- mentesülés a banktitok és üzleti titok megtartásának kötelezettsége alól a bejelentés jóhiszemű megtételének kezdeményezése során, függetlenül attól, hogy az megalapozottnak bizonyult, vagy sem, az ilyen bejelentés miatt nem vonható felelősségre.

VI.2.2. A kijelölt személy

Kötelezettsége:

- a hozzá érkezett bejelentések haladéktalan, tartalmi és formai módosítása nélküli továbbítása a pénzügyi információs egységként működő hatóság részére.

A pénzfeldolgozó döntése alapján a kijelölt személy egyéb feladatokat is elláthat:

- amennyiben pénzmosásra és terrorizmus finanszírozására vonatkozó tényről, adatról, körülményről egyéb úton információi keletkeznek, ezekről felvilágosítás kérése a pénzfeldolgozó alkalmazottjától, valamint ezen információk bejelentés formájában való megküldése;
- az alkalmazottak részére rendszeres, de évente legalább egyszeri oktatás, továbbképzés szervezése, az aktuális tapasztalatok átadásával;
- kapcsolattartás a pénzügyi információs egységként működő hatóság kijelölt egységeivel a megfelelő megkeresések esetén információ-szolgáltatás az ügyfelekről, illetve a bejelentésben nem szereplő, szerződéses kapcsolatokról, tranzakciókról (a megkeresésnek meg kell felelnie az egyéb jogszabályokban, így a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényben megfogalmazott követelményeknek);
- a pénzmosással és terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos ellenőrzés, céljának, feladatának, rendjének és szabályainak kidolgozása.

VI.2.3. A belső ellenőrzés javasolt feladatai

A pénzfeldolgozó döntése alapján a belső ellenőrzés feladatai:

- a pénzmosási szabályok (ezen belül kiemelten az ügyfél-átvilágítás pontos elvégzése) betartásának, az oktatásnak és a terrorizmus elleni fellépés rendszeres, legalább évenkénti vizsgálata,
- a vizsgálatok megállapításairól a felügyelő bizottság (igazgatóság) tájékoztatása

VII.2.4. Bejelentés tartalma (a Szabályzat mellékletét képező formanyomtatvány alapján):

- bejelentést tevő pénzfeldolgozó vállalkozás neve, címe, kijelölt személy neve, munkahelyi címe, telefonszáma;
- bejelentés és az észlelés időpontja;
- az ügyfél-átvilágítási kötelezettség teljesítése során rögzített adatok;

–a pénzmosásra és terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény részletes leírása.

A bejelentéseket a Pmt.-ben megfogalmazottak szerint a pénzügyi információs egységként működő hatóság fogadja, és dolgozza fel.

A pénzügyi információs egységként működő hatóság a bejelentésben foglaltak alapján szükség szerint pótinformációt kér a pénzfeldolgozótól, amely olyan kérdésekre vonatkozhat, melyeket a bejelentésnek egyébként is tartalmaznia kellett volna, illetve amelyek szükségesek a pénzmosásra és terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmények megállapítása céljából.

VI. 3. Bejelentés belső eljárási rendje

Az eljárási rend elkészítése során meg kell határozni:

- *annak a módját, hogy az ügyféllel közvetlen kapcsolatban állók, illetve az ügyfél-átvilágítást, okmányok ellenőrzését, feldolgozását végző ügyintézők, valamint a pénzmosásra és terrorizmus finanszírozására utaló adatot, tény, körülményt pozíciójuknál fogva észlelő vezetők, alkalmazottak és a tranzakciók elemzését végző alkalmazottak a kitöltött bejelentési lapot hogyan továbbítják, és a továbbítást hogyan igazolják a bejelentési lap átvevőjével;*
- *a pénzügyi információs egységként működő hatósághoz történő bejelentések igazolásának módját;*
- *a bejelentések nyilvántartási módját és a titokvédelmi szabályait;*
- *az okmányok megőrzési kötelezettségét.*

VII. TITOKVÉDELMI SZABÁLYOK

A bejelentési kötelezettség teljesítése nem tekinthető a banktitok megsértésének vagy más, akár jogszabályon, akár szerződésen alapuló adat-, vagy információs szolgáltatási korlátozás megsértésének.

Banktitok minden olyan, az egyes ügyfelekről a pénzfeldolgozó rendelkezésére álló tény, információ, megoldás vagy adat, amely az ügyfél személyére, adataira, vagyoni helyzetére, üzleti tevékenységére, gazdálkodására, tulajdonosi, üzleti kapcsolataira, valamint a pénzügyi intézmény által vezetett számlájának egyenlegére, forgalmára, továbbá a pénzügyi intézménnyel kötött szerződéseire vonatkozik.

A banktitkot mindenki, aki bármilyen módon hozzáférhet köteles megőrizni. A banktitok megtartására köteles személy, aki banktitoknak minősülő adatot jogtalan előnyserzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva illetéktelen személy részére hozzáférhetővé tesz, úgyszintén aki jogtalan előnyserzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva üzleti titkot jogosulatlanul megszerez, felhasznál, mással közöl vagy nyilvánosságra hoz, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A pénzügyi információs egységként működő hatóság a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén bank-, valamint üzleti titkot képező adat- vagy információ szolgáltatását kérheti a pénzfeldolgozótól, amelynek átadása nem tagadható meg.

Nem büntethető sem üzleti titok megsértése sem banktitok megsértése miatt, aki pénzmosás vagy terrorizmus finanszírozás esetén bejelentési kötelezettségének tesz eleget

vagy illet kezdeményez, akkor sem, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés utóbb megalapozatlannak bizonyul.

VIII. FELFEDÉS TILALMA

A Pmt. 27.§ (1) bekezdése értelmében a pénzfeldolgozó az általa tett bejelentésről és az adatszolgáltatás megkeresés alapján való teljesítéséről, annak tartalmáról, az ügyletnek a felfüggesztéséről, a bejelentő személyéről, valamint arról, hogy az ügyféllel szemben indult-e büntetőeljárás az ügyfélnek, illetve harmadik személynek, szervezetnek tájékoztatást nem adhat. Továbbá biztosítja, hogy a bejelentés megtörténte, annak tartalma és a bejelentő személye titokban maradjon.

Nem terjed ki ez a tiltás a Magyar Nemzeti Bankra, valamint a büntetőeljárást lefolytató nyomozó hatóságra, ha az a jogszabályban meghatározott feladata ellátása érdekében kér információt.

Nem jelenti a felfedés tilalmának megsértését két vagy több szolgáltató között történő információ felfedése, feltéve hogy

- az információk ugyanazon ügyfélre és ugyanazon ügyleti megbízásra vonatkoznak,
- a két vagy több érintett szolgáltató közül legalább az egyik a Pmt. hatálya alá tartozó tevékenységet folytatja és a többi szolgáltató más tagállamban vagy olyan harmadik országban honos, ahol e törvényben meghatározottakkal egyenértékű követelmények alkalmazandók,
- az érintett szolgáltatók pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet folytatják és
- a szakmai titoktartás és a személyes adatok védelme tekintetében a hazai követelményekkel egyenértékű követelmények irányadóak a szolgáltatókra.

IX. SZŰRŐRENDSZER

A pénzfeldolgozó, a pénzmosást vagy terrorizmus finanszírozását lehetővé tevő, illetőleg megvalósító üzleti kapcsolatok, ügyleti megbízások megakadályozása érdekében az ügyfelek átvilágítást, a bejelentés teljesítését és a nyilvántartás vezetését elősegítő belső ellenőrző és információs rendszert működtet.

Javasolt a pénzfeldolgozónak olyan szűrőrendszer működtetése, amelyik szűri a pénzmosásra és terrorizmus finanszírozására utaló tranzakciókat és azokat elemzésre továbbítja a kijelölt személyeknek. A kijelölt személy gondoskodik az ellenőrző mechanizmusok megteremtéséről és működtetéséről biztosítva ezzel a monitoring alkalmazását. A kijelölt személy a kiszűrt tranzakciókat elemzi és az általa kiszűrt, pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adatot, tény, körülményt bejelenti a pénzügyi információs egységként működő hatóságnak.

A tranzakciók javasolt szűrési feltételei a következők (ezek a szűrési feltételeket kiegészítendő a pénzfeldolgozó tapasztalataiból származó további feltételekkel):

- a feldolgozott készpénz nagyságának megváltozása,
- a feldolgozott készpénz címletösszetételének megváltozása,
- a feldolgozott készpénz címletösszetétele nem egyeztethető össze az ügyfél gazdasági tevékenységével,
- a feldolgoztatás gyakoriságának megváltozása racionális gazdasági indok nélkül,

- az Európai Unió, az ENSZ, továbbá más országok hatóságainak Magyarországon hivatalosan közzétett nemzetközi szankciós listái (Az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvényben szereplő európai uniós listákra vonatkozóan eltérően kell eljárni, mint az egyéb szankciós listák esetében.)

X. AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL ELRENDELTE PÉNZÜGYI ÉS VAGYONI KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSA

A pénzfeldolgozó az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló 2007. évi CLXXX. törvény rendelkezései szerint jár el.

A törvény célja a természetes és jogi személyek, valamint egyéb csoportok, szervezetek gazdasági erőforrásainak és pénzügyi eszközeinek a terrorizmus miatt elrendelt zárata. Ezzel új jogintézményként került bevezetésre a büntetőeljárástól független, adminisztratív módon történő vagyonelvonás. A zárlat nem jelenti a vagyoni és pénzügyi eszközök végleges elvonását, hanem a jogosultságok gyakorlásának lehetőségét függeszti fel.

A törvényben szabályozott zárlat önállóan nem rendelhető el, hanem az Európai Unió által elrendelt vagyoni és pénzügyi korlátozó intézkedések végrehajtására vonatkozik. Amennyiben a közösségi rendelet, valamint a rendelet felhatalmazása alapján elfogadott közösségi határozat korlátozó intézkedést rendel el, akkor a törvény és a bírósági végrehajtásról szóló törvény rendelkezései szerint kell eljárni.

A törvény 10.§ értelmében a pénzfeldolgozó a mintaszabályzat mellékletét képező nyomtatványon haladéktalanul bejelentést tesz a pénzügyi és vagyoni korlátozás foganatosításáért felelős szervnek (azaz a pénzügyi információs egységként működő hatóságnak) minden olyan adatról, tényről, körülményről, amely arra utal, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással rendelkezik, vagy minden olyan ügyletet, amely arra utal, hogy az adott ügyletből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának vagyoni előnye származik.

Javasolt, hogy a pénzfeldolgozó e törvény 10. §-ában meghatározott kötelezettségeknek megfelelően dolgozzon ki eljárásrendet.

A pénzügyi és vagyoni korlátozás foganatosításáért felelős szervnek (pénzügyi információs egységként működő hatóság) a pénzfeldolgozó által - a törvény 7.§ (1) bekezdése szerinti személyes adatok közlésével tett - bejelentés megtételét követő belföldi ügylet esetében egy munkanapon belül, nem belföldi ügylet esetében két munkanapon belül megvizsgálja a bejelentést.

A vizsgálat során megállapítja, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással, valamint hogy az adott ügyletből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának vagyoni előnye származik-e.

A vizsgálat során értékeli a bejelentésben szereplő adatoknak a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés elrendeléséről szóló közösségi jogi aktusban szereplő adatokkal való egyezőségét. A pénzügyi és vagyoni korlátozás foganatosításáért felelős szerv (pénzügyi információs egységként működő hatóság) a vizsgálata alapján zárlatot kezdeményez és erről

a bejelentést teljesítő pénzfeldolgozót is értesíti, vagy arról értesíti a bejelentést tevőt, hogy a zárlat kezdeményezésének a feltételei nem állnak fenn.

A pénzfeldolgozó a bejelentés megtételét követően belföldi ügylet esetében egy munkanapig, nem belföldi ügylet esetében két munkanapig nem teljesítheti azt az ügyletet, amely a bejelentés alapjául szolgáló adat, tény vagy körülmény alapján pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközt vagy gazdasági erőforrást érinthet, kivéve, ha olyan értesítést kapott a fenti határidőn belül a pénzügyi és vagyoni korlátozás foganatosításáért felelős szervtől (pénzügyi információs egységként működő hatóságtól), amely szerint az érintett nem alanya pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedésnek.

A pénzfeldolgozó a bejelentés megtételét követően belföldi ügylet esetében egy munkanapon, nem belföldi ügylet esetében két munkanapon belül akkor is teljesítheti az ügyletet, ha a fenti határidőn belül olyan értesítést kap, hogy az érintett nem alanya pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedésnek.

Az ügyletet a bejelentés megtételét követő belföldi ügyletek esetében egy munkanapot követően, nem belföldi ügyletek esetében két munkanapot követően teljesíteni kell, kivéve, ha a pénzfeldolgozó olyan értesítést kapott a fenti határidőn belül, amely szerint az érintett pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya.

E bejelentési kötelezettség végrehajtása érdekében a pénzfeldolgozó a Pmt.-vel összefüggő e szabályzat rendelkezései közül alkalmazza oktatásra vonatkozó szabályokat és a képzésekbe, továbbképzésekbe az e törvénnyel kapcsolatos ismereteket is beépíti. A pénzfeldolgozó döntése alapján bejelentési kötelezettségét javasolt úgy teljesíteni, hogy az ezzel kapcsolatos feladatokat a kijelölt személyhez telepíti.

XI. NYILVÁNTARTÁS

A Pmt. 28. § szakasza értelmében a pénzfeldolgozó köteles az ügyfél-átvilágítás során felvett adatokról nyilvántartást vezetni és az adatokat az üzleti kapcsolat megszűnését illetőleg az ügyleti megbízás teljesítését követő legalább nyolc évig kell megőrizni.

A nyilvántartás visszakereshető formában tartalmazza az ügyfél-átvilágítási intézkedések során a pénzfeldolgozó birtokába jutott adatokat, okiratokat, illetve annak másolatát, valamint a bejelentések és a pénzügyi információs egységként működő hatóság megkeresése alapján nyújtott adatszolgáltatások teljesítését, valamint az ügyletnek a felfüggesztését igazoló iratot, illetve azok másolatát, melyet a pénzfeldolgozó az adatrögzítéstől, a bejelentéstől (felfüggesztéstől) számított nyolc évig köteles megőrizni.

A pénzfeldolgozó által vezetett nyilvántartás tartalmazza a hárommillió-hatszázezer forint értéket elérő vagy meghaladó összegű készpénzben (forintban, illetőleg valutában) lebonyolított ügyleti megbízásokat.

A pénzfeldolgozó visszakereshető és ellenőrizhető külön nyilvántartást vezet az ügyfél azonosítása során a Pmt. 7. § (1) bekezdése alapján felvett minimum adatkörrel és a Pmt. 7. § (3) bekezdése szerint rögzített maximum adatokról, valamint azon esetekről, amikor a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozása tekintetében magas kockázatot jelentő ügyfelek és ügyletek tekintetében fokozott ügyfél-átvilágítást alkalmaz, illetve amikor a pénzfeldolgozó más szervezetek által elvégzett ügyfél-átvilágítási intézkedéseket fogad el.

XII. KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS

A pénzfeldolgozó gondoskodik arról, hogy az alkalmazottai a pénzmosásra és a terrorizmus finanszírozására, továbbá az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtására vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megismerjék, a pénzmosást vagy a terrorizmus finanszírozását lehetővé tevő, illetőleg megvalósító üzleti kapcsolatot, ügyleti megbízást felismerjék, a pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén e törvénynek megfelelően tudjanak eljárni.

A pénzfeldolgozó döntése alapján a kijelölt személy egyéb feladatokat is elláthat. Javasolt, hogy a kijelölt személy alakítsa ki a képzés és továbbképzés szabályait, melynek során gondoskodik a belépő alkalmazottak kiképzéséről, az alkalmazottak rendszeres, évente legalább egy alkalommal megszervezett továbbképzéséről, annak regisztrálásáról, dokumentálásáról és a megszerzett ismeretek ellenőrzéséről. A továbbképzések kapcsolódhatnak a pénzmosás megelőzésével kapcsolatos jogszabályok, új elkövetési trendek megjelenéséhez, és a Szabályzat módosulásához is. Az oktatás kiter a pénzmosás és terrorizmus finanszírozásának definíciójára, az ügyfél-átvilágítás és bejelentés belső eljárási rendjére, a pénzmosásra és terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény megállapításakor figyelembe veendő szempontokra (tipológia). Az oktatás tematikáját, a jelenlétet a kijelölt személy dokumentálja.

XIII. MELLÉKLETEK

A Szabályzat mellékletként tartalmazza:

1. a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adatok, tények, körülmények megállapításakor figyelembe veendő szempontok
2. a terrorizmus finanszírozásának megelőzése és megakadályozása szempontjából releváns listák elérhetőségei
3. ügyfél-átvilágítási adatlap
4. kiemelt közszereplő nyilatkozata
5. tényleges tulajdonosra vonatkozó nyilatkozat
6. a pénzügyi információs egységként működő hatósággal kapcsolatot tartó személyek nevét és elérhetőségét, a pénzügyi információs egységként működő hatóság elérhetőségét
7. a bejelentés a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adatról, tényről, körülményről
8. formanyomtatvány a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatók számára az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2007. évi CLXXX. törvény alapján meghatározott bejelentés teljesítéséhez

1. sz. melléklet

**A pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adatok, tények, körülmények
megállapításakor figyelembe veendő szempontok**

A bűncselekményből származó jövedelmek – legalizálásuk érdekében – meg kell, hogy jelenjenek a hitelintézeti rendszerben vagy a készpénzügyletekkel foglalkozó gazdasági vállalkozásokban.

A pénz tisztára mosásának nagyon sok módja van, ezért nehéz észrevenni a gyanús tranzakciókat. Közös jellemzőjük – annak folytán, hogy az ilyen tranzakciók nem részei a megszokott üzleti tevékenységeknek – a szokatlanság. A szokatlan ügylet ezért – megjelenési formájától függetlenül – okot szolgáltat a pénzmosás gyanújára.

A bűncselekmények elkövetői azért, hogy a hatóságok elől elrejtsek a bűncselekményből származó vagyonukat hajlandóak arra, hogy a tranzakciók, gazdasági tevékenységük során vesztítsenek a megszerzett extraprofitból. Tapasztalatok szerint egy megfelelően kivitelezett pénz tisztára mosási folyamatban kb. 40–50% veszteség keletkezik. Ez a veszteségi mutató azonban azt jelenti, hogy a pénzügyi folyamatok oly mélységben kerülnek megtervezésre, megszervezésre, hogy azok leleplezése, bizonyítása nagyon hosszú, bonyolult folyamat.

Bár szakértők szerint nincs két egyformán kivitelezett pénzmosási ügylet, mégis ki lehet emelni olyan ismérveket, amelyek gyakrabban fordulnak elő. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a pénzfeldolgozóknak nem a büntetőjogi gyanút kell tudni megfogalmazni, hanem azokat az érzéseiket, amelyek miatt egy ügylet számukra szokatlan – mert pl. veszteséges –, vagy akár emberileg – mert az ügyfél láthatóan fél, ideges, vagy egyszerűen csak elképzelhetetlen róla, hogy egy céget irányítson, ekkora összeg felett rendelkezzen.

A következőkben a lehetséges pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló tranzakciók ismérveit soroljuk fel, amely támpontot adhat a pénzfeldolgozóknak a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adatok, tények, körülmények kiszűréséhez (a felsorolás nem teljes körű, csak példálódzó jellegű):

- jelentős összegű készpénz feldolgoztatása úgy, hogy ez előzőleg nem volt jellemző az ügyfélre, az ügyfél eddigi szokásaitól eltér;
- címletösszetétel megváltozása úgy, hogy ez előzőleg nem volt jellemző az ügyfélre,

- a feldolgozott készpénz címletösszetétele nem egyeztethető össze a vállalkozás tevékenységével,
- a készpénz feldolgozás nagysága, a feldolgoztatás gyakorisága nem egyeztethető össze az ügyfél tevékenységével,
- eseti megbízás,
- az ügyfél vonakodik attól, hogy az azonosításhoz szükséges információkat megadja, vagy folytassa az ügyletet, miután tájékoztatták, hogy magát ügyfél-átvilágítás alá kell vetnie,
- az ügyfél megkísérli, hogy pénzügyi ügyletbe bocsátkozzék egy bizonyos küszöböt meghaladóan, de amikor tájékoztatják a nyilvántartási vagy jelentéstételi követelményekről, visszaveszi a pénzt
- az ügyfél rajta van az ENSZ listáján.

A pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló tranzakciókat további tranzakciókkal kell kiegészíteni a pénzfeldolgozó tapasztalatai alapján.

2. sz. melléklet

**A terrorizmus finanszírozásának megelőzése és megakadályozása szempontjából
releváns listák elérhetőségei**

Az Európai Unió szankciós listája elérhető a:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/cfsp/sanctions/list/version4/global/e_ctlview.html
címen.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének szankciós listái elérhetőek a:

Security Council Committee established pursuant to resolution 1591 (2005) concerning the Sudan:

<http://www.un.org/sc/committees/1591>

List of individuals and entities subject to the measures contained in paragraph 1 of security council resolution

1532 (2004) concerning Liberia (the assets freeze list):

http://www.un.org/Docs/sc/committees/Liberia3/1532_afl.htm

The new consolidated list of individuals and entities belonging to or associated with the Taliban and Al-qaida

organisation as established and maintained by the 1267 committee:

<http://www.un.org/Docs/sc/committees/1267/1267ListEng.htm>

Security Council Committee established by resolution 661 (1990) concerning the situation between Iraq and

Kuwait (Terminated pursuant to resolution 1483 (2003) of 22 May 2003):

<http://www.un.org/Docs/sc/committees/IraqKuwait/IraqSanctionsCommEng.htm>

címenen.

Az Amerikai Egyesült Államok Külföldi Eszközöket Ellenőrző Hivatalának (Office of Foreign Assets Control,

OFAC) szankciós listái elérhetőek a:

<http://www.ustreas.gov/offices/enforcement/ofac/>

címen.

4. sz. melléklet

KIZÁRÓLAG AZ ÜGYFÉL TÖLTHETI KI!

KIEMELT KÖZSZEREPLŐ NYILATKOZATA

(a 2007. évi CXXXVI. tv-ben előírt feladat teljesítéséhez)

Kijelentem, hogy nem vagyok kiemelt közszereplő (jelölje X-el)	
Kijelentem, hogy kiemelt közszereplő vagyok (Írja be a lenti kategória kódját)	

1a)	államfő, kormányfő, miniszter és miniszterhelyettes vagy államtitkár
1b)	országgyűlési képviselők
1c)	A legfelsőbb bíróság, alkotmánybíróság és olyan bírói testület tagja, melynek ítélete esetén fellebbezésnek helye nincs
1d)	A számvevőszék elnöke, a számvevőszék testületének tagja, a központi bank igazgatóságának tagja
1e)	nagykövet, ügyvivő és a fegyveres szervek hivatásos állományú, főtisztja vagy tábournoki fokozatú tagja
1f)	többségi állami tulajdonú vállalkozás ügyviteli, igazgatási vagy felügyelő testületének tagja
2a)	1. pontban említettek közeli hozzátartozója ¹ és a bejegyzett élettársa
2b)	1. pontban említettek élettársa
3a)	bármely természetes személy, aki az 1) pontban említett személlyel közösen ugyanazon jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet tényleges tulajdonosa vagy vele szoros üzleti kapcsolatban áll
3b)	bármely természetes személy, aki egyszemélyes tulajdonosa olyan jogi személynek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek, amelyet az 1) pontban említett személy javára hozták létre

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

Dátum:

.....

aláírás

¹ A házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér

5. sz. melléklet

KIZÁRÓLAG AZ ÜGYFÉL TÖLTHETI KI!

TÉNYLEGES TULAJDONOSRA² VONATKOZÓ NYILATKOZAT**a 2007. évi CXXXVI. tv. 8. §-ában meghatározott kötelezettség teljesítéséhez**

Alulírott (mint a
 képviselője)* büntetőjogi felelősségem
 tudatában kijelentem, hogy

- 1.) természetes személyként saját magam nevében járok el.*
- 2.) természetes személyként az alábbi személy(ek) nevében járok el:*
- 3.) a tényleges tulajdonosok az alábbi természetes személy(ek):**

*: A megfelelő rész aláhúzendó vagy kihúzendó.

**: Jogi személy esetén a nyilatkozatot cégszerűen kell aláírni, a nyilatkozó a jogi személy.

Természetes személy esetén:

Családi és utónév

(születési név)

Lakcím:

Állampolgárság:

Születési hely, idő***:

Anyja neve***

Azonosító okmány

típusa és száma***:

Külföldiek esetében

magyarországi

tartózkodási hely***:

*** Csak a pénzfeldolgozó kifejezett kérése esetén töltendő ki.

Dátum, 20.....

.....
Ügyfél aláírása

² Több tényleges tulajdonos esetén a nyilatkozat úgy tölthető ki, hogy a többi tényleges tulajdonos adatait külön adatlapon kell feltüntetni és az utolsó oldalon kell a nyilatkozatot aláírni.

6. sz. melléklet

I.

A(z) **<cégszerű megnevezés>** pénzfeldolgozónál a pénzügyi információs egységet működtető hatóságnak történő bejelentésre kijelölt személy, illetve helyettese.

Neve:	<név>	Helyettes neve:	<név>
Beosztása:	<beosztás>	Beosztása:	<beosztás>
Telefonszáma:	<közvetlen szám>	Telefonszáma:	<közvetlen szám>

II.

Az ellenőrzéssel megbízott személyek:

Neve:	<név>
Beosztása:	<beosztás>
Telefonszáma:	<közvetlen szám>

III.

A Szabályzat aktualizálásért felelős személy:

Neve:	<név>
Beosztása:	<beosztás>
Telefonszáma:	<közvetlen szám>

IV.

A pénzügyi információs egységet működtető hatóság:

Vám – és Pénzügyőrség
Központi Bűnüldözési Parancsnokság
Pénzügyi Információs Osztálya

Cím: 1122 Budapest, Hajnóczy József u. 7 – 9.
Telefon: 06 -1- 4568 – 111
Fax: 06 – 1- 4568 - 154
E – mail: vpkbp.fiu@mail.vpop.hu , fiu@mail.vpop.hu

BEJELENTÉS***a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adatról, tényről,
körülményről*****1. Az érintett szolgáltató neve, címe:.....**

1.1. Az észlelés időpontja:

1.2. A bejelentés időpontja:

1.3. A kijelölt személy neve, (munkahelyi) címe, beosztása, telefonszáma:

2. A bejelentésben szereplő ügyfél és tényleges tulajdonos azonosító adatai*A. A természetes személy (ügyfél) adatai:*

1. családi és utónév (születési név), amennyiben van házassági név:

2. lakcím (külföldi esetben a magyarországi tartózkodási hely is):.....
.....

3. állampolgárság:

4. azonosító okmány száma, annak típusa:

5. születési hely, idő:

6. anyja születési neve:

*B. A jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet (ügyfél) adatai (egyéni vállalkozónál is
ki kell tölteni)*

1. név, rövidített név:

2. székhely, vagy külföldi székhelyű vállalkozás esetén a magyarországi fióktelep címe:

3. azonosító okirat száma (cégjegyzékszám/létrejöttéről szóló határozat száma/nyilvántartási
szám):

4. főtevékenysége:

5. képviselőre jogosultak neve, beosztása:

6. kézbesítési megbízott azonosítására alkalmas adatok:

C. A tényleges tulajdonos adatai:

1. családi és utónév (születési név), amennyiben van házassági név:

2. lakcím (külföldi esetében a magyarországi tartózkodási hely is):.....

 3. állampolgárság:
 4. azonosító okmány száma, annak típusa:
 5. születési hely, idő:
 6. anyja születési neve:

D. Egyéb

1. üzleti kapcsolat esetén a szerződés típusa, tárgya és időtartama:.....
 2. ügyleti megbízás esetén a megbízás tárgyát és összegét:.....
 3. a teljesítés körülményei (hely, idő, mód):.....

3. A pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló tranzakció(k) leírása, valamint a pénzmosásra és a terrorizmus finanszírozásra utaló adat, tény, körülmény ismertetése:

1. a tranzakció típusa:.....
 2. a tranzakcióban szereplő összeg(ek):.....
 3. a tranzakciók száma (többszöri tranzakció esetén):.....
 4. a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény vagy körülmény rövid ismertetése:

.....

Címzett:

Vám – és Pénzügyőrség
 Központi Bűnüldözési Parancsnokság
 Pénzügyi Információs Osztálya

Cím: 1122 Budapest, Hajnóczy József u. 7 – 9.

Telefon: 06 -1- 4568 – 111

Fax: 06 – 1- 4568 – 154

E-mail: vpkbp.fiu@mail.vpop.hu, fiu@mail.vpop.hu

8. sz. melléklet

Formanyomtatvány
a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatók számára
az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések
végrehajtásáról szóló 2007. évi CLXXX. törvény alapján meghatározott bejelentés
teljesítéséhez

1.1 A bejelentésre kötelezett szolgáltató neve, címe, telefonszáma:

1.2 A pénzeszköz, gazdasági erőforrás észlelésének időpontja:

1.3 A bejelentés időpontja:

2. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának azonosító adatai

Születési neve:

Házassági neve:

Születési helye:

Születési ideje:

Lakóhelye:

Tartózkodási helye:

A pénzügyi és vagyoni jogi intézkedést elrendelő közösségi jogi aktus által közzétett egyéb azonosító adatai:

3. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközön, valamint gazdasági erőforráson a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtását korlátozó jogosultsággal rendelkező természetes személy adatai

Születési neve:

Házassági neve:

Születési helye:

Születési ideje:

Lakóhelye:

Tartózkodási helye:

4. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alatt álló jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet adatai:

5. Minden olyan egyéb adat, tény, körülmény, amely arra utal, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással rendelkezik, valamint amely arra utal, hogy az adott ügyletből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának vagyoni előnye származik.

6. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszköz, valamint gazdasági erőforrás leírása:

A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések foganatosításáért felelős szerv elérhetőségei:

Vám- és Pénzügyőrség Központi Bűnüldözési Parancsnoksága,
Pénzügyi Információs Osztály;
Cím: 1122 Budapest, Hajnóczy József u. 7-9.
Telefon: 06-1-4568-111, Fax: 06-1-4568-154
E-mail: vpkbp.fiu@mail.vpop.hu, fiu@mail.vpop.hu